

Grondwettelijk Hof

**PERSBERICHT
ARREST 72/2025**

Het Hof vernietigt de nieuwe Vlaamse voorrangsregels voor de toegang tot de op basis van het inkomen gesubsidieerde kinderopvang

Artikel 5 van het Vlaamse programmadecreet van 22 december 2023 wijzigt de voorrangsregels voor de toegang tot de op basis van het inkomen gesubsidieerde kinderopvang. Met die maatregel wil de decreetgever in het bijzonder meer rekening houden met de werksituatie van de gezinnen die een behoefte aan kinderopvang hebben, en dat zolang het aantal opvangplaatsen ontoereikend is. Meerdere partijen vorderen de vernietiging van die bepaling.

Het Hof oordeelt dat de nieuwe voorrangsregels het beginsel van gelijkheid en niet-discriminatie schenden. Het is volgens het Hof niet redelijk verantwoord dat een absolute voorrang wordt gegeven aan gezinnen die in het geheel, voor minstens 4/5de, werken, een dagopleiding met het oog op werk volgen of beide combineren. De mogelijkheid voor kinderopvanginitiatieven om ten belope van maximaal 10 % van de opvangplaatsen per locatie van die absolute voorrang af te wijken in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie, volstaat niet. Het Hof vernietigt dan ook de nieuwe voorrangsregels waardoor de oude voorrangsregels opnieuw van kracht worden.

1. Context van de zaak

Artikel 5 van het Vlaamse programmadecreet van 22 december 2023 wijzigt op drie punten de voorrangsregels voor de toegang tot de op basis van het inkomen gesubsidieerde kinderopvang, die opgenomen zijn in artikel 8, § 1, van het Vlaamse decreet van 20 april 2012 « houdende de organisatie van kinderopvang van baby's en peuters ».

Ten eerste worden de financiële situatie en de gezinssamenstelling geschraapt als voorrangscriteria. Ten tweede wordt er binnen de voorrangscategorie die verband houdt met de werk- of opleidingssituatie, een absolute voorrang ingevoerd voor gezinnen die in het geheel, voor minstens 4/5de, werken, een dagopleiding met het oog op werk volgen of beide combineren. Ten derde mogen de organisatoren van kinderopvang ten belope van maximaal 10 % van het aantal vergunde kinderopvangplaatsen per kinderopvanglocatie afwijken van de nieuwe voorrangsregels « in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie in het gezin ».

Het Algemeen Christelijk Vakverbond van België (ACV), het Algemeen Belgisch Vakverbond (ABVV), de Algemene Centrale der Liberale Vakverbonden van België (ACLVB), hun voorzitters en meerdere vzw's en kinderdagverblijven vorderen de vernietiging van die bepaling.

2. Onderzoek door het Hof

De verzoekende partijen voeren aan dat de bestreden bepaling verschillende categorieën van personen discrimineert, te weten personen die deeltijds werken, personen die arbeidsongeschikt zijn, werkzoekenden, vrouwen, personen met een handicap, personen met een ziek kind of een kind met een handicap, personen die zich in een armoedesituatie bevinden, personen met een migratieachtergrond en alleenstaande ouders.

Het Hof merkt op dat de Vlaamse decreetgever met de wijziging van de voorrangsregels beoogt om, zolang het aantal opvangplaatsen ontoereikend is, in sterkere mate rekening te houden met de werksituatie van de gezinnen die een behoefte aan kinderopvang hebben, evenals om de tewerkstellingsgraad te verhogen. De redenering van de Vlaamse decreetgever is dat wie voltijdse kinderopvang nodig heeft, voorrang krijgt, en dat wie minder dan 4/5de werkt of een opleiding volgt, makkelijker een alternatief zal vinden.

Volgens het Hof mag de Vlaamse decreetgever bij de voorrang voor de toegang tot de door de overheid gesubsidieerde kinderopvang in sterkere mate rekening houden met de werk- en opleidingssituatie van de gezinnen die een behoefte aan kinderopvang hebben. Het is evenwel niet redelijk verantwoord dat een absolute voorrang wordt gegeven aan gezinnen die in totaliteit minstens 4/5de werken of een dagopleiding volgen.

Het blijkt volgens het Hof niet dat de gezinnen die minder dan 4/5de werken of een dagopleiding volgen in die mate minder nood hebben aan kinderopvang en in die mate gemakkelijker een alternatief voor formele kinderopvang kunnen vinden dan de gezinnen die minstens 4/5de werken of een dagopleiding volgen, dat hen een absolute voorrang voor de toegang tot kinderopvang kan worden ontzegd. De loutere veronderstelling dat zij voor een minder lange tijdsduur opvang zouden behoeven, doet geen afbreuk aan het feit dat zij, minstens voor de tijdstippen waarop zij werken of een opleiding volgen, evenzeer nood hebben aan kinderopvang om hun huidige graad van tewerkstelling of opleiding te behouden en desgevallend te verhogen.

Het Hof wijst voorts erop dat de nieuwe voorrangsregels in het bijzonder gezinnen treffen die minder dan 4/5de werken of een dagopleiding volgen en die ook een aantoonbare nood hebben aan kinderopvang, doch die omwille van hun financiële situatie of omwille van hun gezinssamenstelling geen beroep kunnen doen op private en duurdere vormen van kinderopvang. Door het wegvallen van de criteria van de financiële situatie en de gezinssamenstelling, kunnen zij evenmin beroep doen op die alternatieve voorrangscriteria.

Tot slot oordeelt het Hof dat de mogelijkheid voor kinderopvanginitiatieven om ten belope van maximaal 10 % van de opvangplaatsen per locatie van die absolute voorrang af te wijken in het belang van het kind of omwille van een gezondheids- of welzijnssituatie, niet anders doet besluiten. Het gaat immers maar om maximaal 10 % en de organisatoren zijn niet verplicht om van die mogelijkheid gebruik te maken. Bovendien is de toepassing van een dergelijke uitzondering enkel mogelijk na advies door een instantie die werkt met kinderen, en geldt het maximum van 10 % niet alleen voor uitzonderingen omwille van de werksituatie, de financiële situatie en de gezinssituatie, maar ook ten aanzien van alle andere mogelijke gevallen waarin het belang van het kind of een gezondheids- of welzijnssituatie een uitzondering kan verantwoorden.

De kritiek is volgens het Hof bijgevolg gegrond.

3. Besluit

Het Hof vernietigt artikel 8, § 1, eerste, tweede en vierde lid, en § 3, 2° en 3°, van het Vlaamse decreet van 20 april 2012, zoals gewijzigd bij artikel 5 van het Vlaamse programmadecreet van 22 december 2023. Als gevolg van die vernietiging zijn de voorrangsregels die van kracht waren vóór de wijziging ervan bij artikel 5 van het decreet van 22 december 2023, opnieuw van toepassing.

Het Grondwettelijk Hof is het rechtscollege dat waakt over de inachtneming van de Grondwet door de verschillende wetgevers in België. Het Hof kan wetten, decreten en ordonnanties vernietigen, ongrondwettig verklaren en schorsen wegens schending van een fundamenteel grondrecht of een bevoegdheidverdelende regel.

Dit persbericht, opgesteld door de cel « media » van het Hof, bindt het Grondwettelijk Hof niet. De [tekst van het arrest](#) is te vinden op de webstek van het Grondwettelijk Hof.

Contactpersonen voor de pers : [Frank Meersschaut](#) | 0475/325.218 | [Tim Souverijns](#) | 02/500.12.21 | [Thomas Leys](#) | 02/500.12.60

Volg het Hof via [LinkedIn](#)